

Det Frivillige Maedi-visna/CAE Sundhedsprogram for får og geder

Sundhedsprogrammet for får og geder omfatter sygdommene Maedi-visna og CAE. Programmet administreres af Dansk Landbrugsrådgivning, Landscentret, Dansk Kvæg. Den daglige drift af programmet varetages af:

RYK Skejby, Mrk. Maedi-visna/CAE
Udkærvej 15, Skejby
8200 Århus N
Tlf. 8740 5000 • Fax 8740 5010

Maedi-Visna og CAE

Maedi-visna (får) og CAE (geder) er dødelige og tabsvoldende sygdomme, der forårsages af virus (lenti-virus). Smitte kan overføres mellem får og geder. Sygdommene udvikler sig meget langsomt, og virus kan ligge "hvilende" i et dyr i flere år, men dyret kan godt give smitten videre i denne periode. Køber man f.eks. et dyr, som ser rask ud, men alligevel bærer smitten, risikerer man, at op til 60% af besætningen er smittet, inden man bliver opmærksom på sygdommen.

Maedi ses hos får, når virus angriber lungerne. Fårene viser åndenød, specielt når de drives (hurtig bevægelse). Visna ses hos får og CAE hos geder, når virus angriber nervesystemet. Dyrene får balanceproblemer og andre nervøse forstyrrelser. I alle tilfælde ses huldtab og utrivelighed. Typiske symptomer i øvrigt er lungebetændelse, fremskridende lammelse, gigt/ledbetændelse og kronisk mastitis (yverbetændelse).

Optagelse i Sundhedsprogrammet

Med kendt status

En besætning, som etableres ved indkøb af dyr fra besætninger med kendt sundhedsstatus, og som ønsker optagelse i Sundhedsprogrammet, skal indsende en EJERERKLÆRING straks efter etableringen. Besætningen tildeles normalt samme status som den salgsbesætning, der har lavest status. For at den nyetablerede besætning kan opretholde sælgerbesætningens sundhedsstatus, skal tidsfristen for besætningsblodprøven overholdes.

Med ukendt status

En besætning med ukendt sundhedsstatus, som ønsker optagelse i sundhedsprogrammet, skal have foretaget en besætningsblodprøve og indsende EJERERKLÆRING. Det tager minimum to år for en ny og ukendt besætning at opnå Maedi-visna/CAE-fri status (M3). Undervejs får besætningen status M1 og M2. Det skyldes, at der kan gå flere år, før smitte med Maedi-visna/CAE kan erkendes i en blodprøve.

Blodprøvning

Uden M3 status

Blodprøven skal omfatte alle dyr over 12 måneder i besætningen. Blodprøven skal udtages tidligst 12 og senest 14 måneder efter den seneste blodprøve.

Ved opstart af større besætninger over 100 dyr, skal 33 % af alle får/geder blodprøves – dog mindst 50 dyr det første og tredje år. Kommer der får/geder fra flere besætninger, skal mindst 33 % af dyrene fra hver besætning blodprøves (stikprøve). Ældre dyr prøves først.

Med M3 status

Blodprøven skal omfatte:

- 10 % af alle dyr over to år i besætningen - dog mindst 10 dyr
- Ved under 10 dyr over to år; alle dyr over to år
- mellem 10 - 100 dyr over to år; 10 dyr over to år
- Er der ikke dyr over to år; alle dyr over ét år.

Blodprøven skal tages senest 36 måneder efter den seneste blodprøve.

Status Det anbefales kun at omsætte dyr fra besætninger med Maedi-visna/CAE fri status (M3 status) til levebrug - det vil sige f.eks. køb, salg, vædder-/bukkesamarbejde og udstillinger. Status gælder for hele besætningen.

En besætning kan ikke opnå hverken M1, M2 eller M3 status, hvis den inden for de seneste 30 måneder har haft kontakt med smittede besætninger eller tilfælde af Maedi-visna/CAE.

Statusattest Statusattesten udstedes sammen med faktura, når ejererklæring og blodprøveresultater er indsendt.

Gyldighed af status Attester på M1 og M2 status er gyldige i 14 måneder. Attester på M3 status er gyldige i 36 måneder. Gyldigheden er betinget af, at besætningen ikke kommer i kontakt med får/geder fra besætninger med lavere sundhedsstatus.

Ejererklæring Brug ejererklæringerne. Ejererklæringen kan udskrives fra www.landscentret.dk/fg under Sundhed & Sygdomme. Besætningsejeren har pligt til straks at indberette:
– Kontakt til besætninger med lavere status.

To måneder inden statusattestens forventede udløb varsles besætningsejeren normalt om blodprøvningen. Det er dog besætningsejerens ansvar, at blodprøveresultater og ejererklæring indsendes rettidigt.

Gebyr Sundhedsprogrammet er frivilligt og finansieres ved brugerbetaling. Gebyret på kr. 168,00 plus moms skal indbetales straks ved modtagelse af statusattest. Der medsendes en faktura. Ved tildeling af status efter import af levende dyr opkræves dog et ekspeditionsgebyr på kr. 1.050,00 plus moms. De anførte priser er pr. 1. januar 2005 og kan blive ændret uden varsel.

Bemærk Der gælder særlige regler for import af levende dyr og anvendelse af sæd og embryoer, se side 6 i regelsættet. Se også bilag 2 om import af levende dyr i sundhedsprogrammets regelsæt eller kontakt RYK Skejby, tlf. 8740 5000.

Det frivillige MAEDI-VISNA/CAE SUNDHEDSPROGRAM for Får og Geder

